

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402

טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש טו שבט תשע"ז: הדלקת נרות: ירושלים 4:46 תל-אביב: 5:00 חיפה: 4:50 מוצאי שבת: ירושלים: 6:00 תל-אביב: 6:01 חיפה: 6:00 ר"ת: 6:39

פרשת בשלח

ענוה וביטול עצמי

מופץ השבוע
"בריאות ורפואה" – 98

מעלה לאדם אשר עם כל גדולתו נוהג בענוה ומבטל עצמו בפני זולתו!

נלמד מהפסוק: "ונחנו מה כי תלינו עלינו" (פרק טז-ז)

ואמרו חז"ל: אמר להם הקב"ה לישראל חשקני בכם שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני. נתתי גדולה לאברהם אמר לפני "ואנכי עפר ואפר". למשה ואהרן, אמרו "ונחנו מה". לדוד, אמר "ואנכי תולעת ולא איש". עוד אמרו: גדול שנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם, דאילו באברהם כתיב "ואנכי עפר ואפר" [שיש בהם ממשות כלשהי] ואילו במשה ואהרן כתיב "ונחנו מה". ואמר רבא... אין העולם מתקיים אלא בשביל משה ואהרן. כתיב הכא "ונחנו מה" וכתוב התם "תולה ארץ על בלימה" (חולין פט.).

שנינו (באבות פ"א מ"א) "משה קיבל תורה מסיני". ולכאורה: מדוע לא כתוב "בסיני"? ומבאר הצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל (בקדושת לוי), בהקדם השאלה: היאך זה שמשה רבינו, שהיה העניו מכל אדם, ולכן השתמט מלהוציא את בני ישראל ממצרים באומרו "מי אנכי כי אלך"... היה מוכן שתינתן התורה על ידו ולא סירב מחמת ענוותנותו?!

אלא התשובה: "מסיני"! למד משה מהר סיני, שהתורה לא ניתנה על ההרים הגבוהים והמכובדים אלא דוקא על הר סיני הנמוך והשפל שבהרים, והבין מכך שראוי שתנתן התורה על ידו שכן גם הוא השפל והגרוע שבאנשים.

בדרך זו ביאר גם רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בספרו **בן יהודע**) את אמרת דוד המלך ע"ה "אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי" כלומר: אשא עיני על ההרים הגבוהים והרמים שלא זכו לקבל עליהם את התורה, מהטעם שביארו חז"ל. וממילא אבין מזה כי מ"אין" מומדת הענוה שאדם חושב עצמו ל"אין" ומשים עצמו כמי שאינו, מומדה זו "יבוא עזרי" ואזכה לכל הטוב.

בדרך זו מובא גם בספח"ק לתרץ קושיות נוספות: למה לא אמר התנא "משה קיבל תורה מהקב"ה? ועוד: מה נפ"מ לנו מאיזה מקום קיבל משה את התורה? אלא בא התנא ללמדנו בזאת שכל הסיבה שקיבל משה רבינו את התורה, נבעה מאותה מעלה של הר סיני שהיה נמוך שבהרים, וכך משה שהיה העניו והשפל מכל האדם לכן זכה שתנתן התורה על ידו.

ולמדנו מכאן עד כמה חייב אדם להתרחק מהגאווה ובפרט כשבא ללמוד תורה, שכן הגאווה היא ההפך מהתורה. ולכן לא ניתנה התורה על ההרים הגבוהים מפני הגאווה שהיתה בהם שנעקרו ממקומותיהם ומיהרו למדבר כדי שתנתן התורה עליהם. לא כן נהג הר סיני.

הוא שנאמר (תהלים סח) "ההר חמד אלוקים לשבתו" מדוע חמד השי"ת את ההר? מפני "שבתו" שישב ולא רץ כשאר ההרים מפני ענוותנותו.

כאין וכאפס...

שפל וענוותן היה הצדיק המקובל רבי יוסף שלמה דיין זצ"ל. הוא ביטל עצמו לפני אחרים ונחשב בעיני עצמו כאין וכאפס. וכעפר ואפר תחת כפות רגליהם של תלמידי חכמים.

במסיבתם של חכמים היה יושב כתלמיד בפני רבו. מטה אוזן קשבת לכל מילה היוצאת מפייה כדי ללמוד מהנהגותיהם הישירות. שיטתו היתה שאם אדם רוצה לקבל תורה מחברו, יעשה עצמו כתלמיד בפני רבו, ואז שכלו יפתח ומוחו יקלוט את כל אשר יורוהו. **עוד יוסף חי**

דמעות וצער מפני הכבוד...

הגראי"ל שטיינמן שליט"א, בהיותו גר בכפר סבא, הגיע פעם לבקר את החזון איש לדון עמו בעניני הלכה. החזון איש נהג בו כבוד גדול כפי שמכבד גדולי ישראל, וליווהו בצאתו. כששב לביתו, נכנס לחדרו ובכה בדמעות שליש מתוך כאב וצער באומרו: "מי יודע אם נשאר לי מעט עולם הבא בגלל כבוד זה".

ורגיל לומר: "אף שהכבוד הוא הבל ושטות, הוא מפסיד משכר העולם הבא!" בהקשר לכך הביא מש"כ רבי יהודה החסיד ז"ל **וספר חסידים** - פ"ה: "אל ישמת אדם אם מכבדים אותו הבריות, כי לפי הכבוד והחנאה שיש לו, מנכים מזכויותיו לעולם הבא".

וכששב מחו"ל, אחרי שתיק את כל הקהילות שהגיע אליהן, הביע צערו הגדול על הכבוד הרב שחלקו לו ואמר: "מה יהיה עם הכבוד שנתנו לי שם, זה כמו שהיו מאכילים אותי חזיר כמה פעמים ביום..."

לאחר אחת מנסיעותיו הללו, הציע לו מישהו לראות את תמונות מסע החיזוק שהתפרסמו בחוברת כלשהי. הגראי"ל הגיב בחוסר עניין: "מה אעשה עם זה? אם אבוא עם התמונות הללו לשמים, הרי יזרקו אותי משם ביחד עם החוברת..."

רבי אהרן לייב'

עלון "איש לרעהו" פרשת בשלח הוקדש לעילוי נשמת

ר' יצחק בן ר' חיים עבי שווארץ

נלב"ע ביום יג שבט

ה.נ.צ.ב.ה.

לבטוח בה' שיספק לו כל צרכו. ישמח בחלקו ולא ידאג דאגת המחר!

נלמד מהפסוק: "הנני מומטיר לכם לחם מן השמים ויעצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו" (פרק טז-ד)

ופירש רש"י (מהמכילתא): "דבר" יום ביומו - צורך אכילת יום, ילקטו ביומו, ולא ילקטו היום לצורך מחר". עוד אמרו חז"ל (במכילתא): דבר יום ביומו - מי שברא היום ברא פרנסתו, מכאן היה רבי אלעזר המודעי אומר: כל מי שיש לו מה יאכל היום, ואומר מה אוכל למחר, הרי זה מחוסר אמנה".

ידועה אמרת חז"ל (ביצה טז): "כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד יום הכיפורים חוץ מהוצאת שבתות וימים טובים" וכו'. וא"כ יש לתמוה, למה קבעו לנו אנשי כנסת הגדולה להתפלל על הפרנסה בכל ימות השנה, הרי זה לכאורה תפלת שוא, שהרי בכל מקרה מזונותיו של אדם קצובים ומוכנים בעבורו כבר מתחילת השנה!?

ונראה לנו ליישב, דאף כי אמנם מזונותיו של אדם קצובים לו מראש, אבל עדיין לא ברור כיצד יקבל את מזונותיו אלו, באיזה אופן ובאיזה צורה, האם בקושי או בקלות, האם בשמחה או בצער, וכיו"ב. ובמה זה תלוי? זה תלוי בעד כמה הוא מאמין ובוטח בהש"ת שמזונותיו קצובין לו רק ממנו, ועד כמה סמוך ובטוח בו שיספק לו כל צרכיו.

ורואים זאת מפורש בפסוקי התורה, שאופן קבלת המזונות תלוי בדרגת בטחונו בה', כפי שנאמר בפסוקים (ויקרא כה, יט-כא) "ואכלתם לשובע... וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית... וצויתי את ברכתי". והקשו המפרשים: וכי אם לא ישאלו "מה נאכל בשנה השביעית" לא יצוה הקב"ה את ברכתו, ומדוע תלה את ברכתו ב"כי תאמרו"!!?

ופירש הספורנו, שאם לא ישאלו "מה נאכל" יקויים בהם "ואכלתם לשובע" - שיהיו הפירות רבי המזון, כענין שהיה בעומר שהיה מספיק לגדול כמו לקטן כאמרם חז"ל "אוכל קמעה ומתברך במעיו", וממילא יספיקו פירות השישית גם לשביעית. ואולם אם "יאמרו מה נאכל" כלומר: כאשר יסופק הדבר אצלם ולא יבטחו שיהיה המעט מספיק באיכותו, או-אז "ועשת את התבואה לשלוש השנים" באופן שתשבע העין מראות, ואז תספיק הכמות.

נמצאנו למדים מדבריו, שחוסר הבטחון שגורם לשאלו "מה נאכל", מקלקל את אופן קבלת המזונות, שאם בבטחון מלא ומוחלט היו מקבלים את אותם מזונות שנקצבו להם, בצורה קלה נעימה ונוחה, הרי שבחוסר הבטחון, שבא לידי ביטוי בשאלות ובהבעת הספקות, מקבלים את המזונות בכמות גדולה הנראית לעין, שאז יצטרכו לטרוח בהכנת המזונות מתבואת השדה הרבה יותר, מאשר אם היה זה באיכות.

מעתה, נוכל להבין מדוע תיקנו להתפלל על הפרנסה בכל ימות השנה, אף שמזונותיו של אדם קצובין לו מראש, לפי שהתפלה היא אמת-מדה לבטחונו של האדם בבוראו, שבתפלתו מראה שמשליך על ה' יהבו ומכיר שהוא המספק לו פרנסתו, ושהכל תלוי בו ולא ביגיע כפיו. וכפי שפירש **רבינו יונה** ז"ל (ברכות ד: על הרי"ף) שמכיון שמזכיר גאולת מצרים ומתפלל מיד, מראה בזה שבוטח בה' בתפלה, שמי שאינו בוטח אינו מבקש ממנו צרכו. וכפי שביארנו. והרי מדת הבטחון זו חיונית היא לאדם, כדי שיקבל מה שנקצב לו באופן הקל, המבורך והמשובח ביותר.

[לפני"א, נוכל לבאר בדרך צחות את אמרת חז"ל:

"חזק ואמץ בטחונך בה"...

בפני הנצי"ב מוולאז'ין זצ"ל, התייצב פעם גביר אחד שהשקיע את כל הונו בהשטת רפסודות - עצים על הנהר דנייפר, וביקשו שיתפלל עבורו שהעסק יוכתר בהצלחה, אחרת הוא יפסיד את כל הונו.

אמר לו הנצי"ב: "בטח בה' והוא יעזרך!" השיב לו הגביר: רבי, אמנם בטחון זו מידה טובה, אולם מה אעשה ולבי מלא חרדה...

אמר לו הנצי"ב: בכל הזמנים ובכל הנסיבות ישנה הקושיה הגדולה והידועה: "וכי תאמרו מה נאכל?" אולם, באמת יש לתמוה, מדוע ישאלו שאלה זו דוקא לגבי השנה השביעית, הרי בשנה השישית זרעו וקצרו ומילאו את אסמיהם, וא"כ היו צריכים לשאול "מה נאכל בשנה השמינית, הן לא נזרע ולא נאסוף את תבואתינו בשנה השביעית"!!

אלא, מכאן, שהעניינים הדואגים ומתפללים יום יום על לחם יומם, מתרגלים למדת הבטחון. ואילו העשירים, אשר נזקקים לבטחון רק אחת לשבע שנים, קשה להם להתרגל למדת הבטחון. לכן מיד - עוד קודם הזמן - הם דואגים ושואלים "מה נאכל?" אף אתה - סייס הנצי"ב - חזק ואמץ בטחונך בה' ולו הישועה.

מבחר אמרים

איך אדם נוגע במוכח לחברו

פעם הגיע יהודי אל הרה"ק **רבי צבי הירש מליסקא זצ"ל**, ותינה בפניו את צרתו כי הוא התפרנס עד עתה בהרחבה מחנות שיש לו בעירו, והנה זה עתה פתח חברו אף הוא חנות כזו מול חנותו, ובוזה הוא משיג את גבולו ויורד עמו לחייו.

נענה הרב מליסקא ופתח במשל: למה הדבר דומה? לבעל הבית שקנה תרנגול ונתן לו כל צרכיו באכילה ושתייה ובמודור, לאחר זמן קנה הבעה"ב עוד תרנגול והכניסו לכלוב יחד עם הראשון, ויהי כראות הראשון את התרנגול החדש שבא בגבולו, כעס עליו מאד, בחששו שיגזול ממנו את כל האוכל שהבעה"ב מביא לו, ולכן מרט ותלש לו את נוצציו וחבל בו חבלות רבות.

והנה זה פשוט שהתרנגול ההוא שכעס, נהג בטפשות ובלא דעת, שהרי מי שנתן לו מזונות, ודאג לו עד היום, הוא זה שהכניס עתה את חברו לכלוב, וא"כ כשם שסיפק לו עד היום כל צרכיו ומזונותיו, כך ידאג מעתה גם לו וגם לחברו, ובוודאי יוסיף ויכפיל את מנת המזון. ואם כן מה לו לפחד ממנו ולהזיק לו.

כך גם בפרנסתו של אדם - הפטיר הרב מליסקא - הלא לחינם כועס על זה שהגיש גבולו, שהרי כל רווחיו אינם אלא ממה שקיבל ממלך העולם במתנת חינם, ואם הוא השי"ת הביא עוד אדם לפתוח כאן את חנותו כמו זו שלך, בוודאי ידאג הקב"ה שיהיה לשניכם פרנסה טובה וברכה, ומה לו לכעוס על חברו.

באר החיים

"יזמנו לך מן השמים"...

מעשה באחד מתלמידי הישיבה של כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג - **רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצ"ל**, שהיה מבוגר ולא הצליח למצא בנקל את זיווגו. מכריו דיברו על ליבו שהעיכוב נובע רק בגלל שהאנשים באמריקה שואלים קודם כל "ממה פרנסתו?" על כן יעצו לו שילמד איזה מקצוע ויחשב "כבעל פרנסה" ואז ירבו עליו קופצים...

דברים אלו הביאו את הבחור במבוכה גדולה. הוא ידע היטב את השקפת הרבי שחלילה לבחור קודם החתונה לצאת לעבודה, אך בצר לו הרהיב עוז בנפשו ויחד עם חברו נכנסו אל הקודש פנימה ותינה בפני הרבי את צרתו.

פנה הרבי אל הבחור הנבוך ואמר לו: "דע יקירי, שאנו מאמינים בדברי חז"ל כולם ללא יוצא מן הכלל, ומי שאינו מאמין הריהו אפיקורס רח"ל. והנה חז"ל אומרים בגמרא (סוטה ב.) שארבעים יום קודם יצירת הוולד מכריזים על זיווגו... הגע עצמך: האם יעלה על הדעת שמי שיצא לרחוב הקלוקל לחפש פרנסתו ימצא את אבידתו-זיווגו, ומי שיזהר מקילקול וישאר בבית המדרש, לא ימצא חלילה! רח"ל מהאי דעתא! לכו, שב הלאה במקומך בישיבה ומן השמים יזמנו לך!"

ואכן, החליט הבחור להמשיך ללמוד בישיבה, והנה תוך מספר ימים דיברו בו נכבדות ושידוכו יצא לפועל במז"ט.

עפ"י לפיד האש

המשך - בטהון ושמה בחלקו

"קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף", באופן שבטחונו אינו שלם בה' וכמצב בני ישראל קודם קריעת ים סוף), שאז מקבל את שנקצב לו בדרך הקשה...]

לאור האמור, נוכל להבין היטב גם את את מה ששינוי (במשנה קידושי פב.) בנושא הפרנסה: "לעולם ילמד אדם את בנו אומנות נקיה וקלה, ויתפלל למי שהעושר והנכסים שלו, שאין אומנות שאין בה עניות ועשירות, שלא עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות אלא הכל לפי זכותו".

ולכאורה תמוה: אם בין כך או כך, מקבל מן האומנות רק לפי מה שנקצב לו בזכותו, מדוע נצרך להתפלל ל"מי שהעושר והנכסים שלו", מה תועיל לו התפלה, הרי ממילא לא יכול לשנות את גזירת העניות או העשירות שנקצבה לו!?

אכן לפי היסוד שכתבנו, התועלת מהתפלה באמת אינה על גודל הפרנסה שתהיה יותר משנקצב לו, אלא התפלה מועילה לו לכך שיוכל לקבל את שנקצב לו, באמצעות "אומנות נקיה וקלה" בלבד, ולא יזדקק להכביד על עצמו באומנות קשה, מסובכת ומפוקפקת, כי בכך שתולה בטחונו ויהבו בהש"ת, זוכה להתברך מכל אומנות, אף קלה ונקיה, כאמור.

את יסוד הדברים, רואים אנו מפורשות בפסוקי פרשת המן שבפרשתנו, כי מצד אחד נאמר "וימדו בעומר ולא העדיף המרבה והממעיט לא החסיר איש לפי אכלו לקטו" (טז)- (יח) ופירש רש"י: יש שלקטו הרבה ויש שלקטו מעט, וכשבאו לביתם ומדדו בעומר איש איש מה שלקטו, מצאו שאין עודף או חוסר מעומר לגולגולת. א"כ לפי"ז הרי היו צריכים לטרוח בלקיטה כולם בשוה, אלא שבפועל לא כן היה, אלא היה כאלו שנאלצו לטרוח הרבה יותר והיו שטרוחו בקל כפי שאומרים חז"ל, ומדוע?

אלא הוא שאמרנו, שאף כי כל אחד קיבל את הקיצבה הראויה לו בדיוק, אך דרך ההשתדלות להשיג זאת בלקיטה קלה או קשה. היתה שונה מאדם לאדם, הכל לפי דרגת בטחונו של כל אחד ואחד.

וזה מה שדורשים חז"ל (סוטה מח): בפסוק "דבר יום ביומו" (טז-ד) ש"כל מי יש לו פת בסלו ואומר מה אוכל למחר אינו אלא מחוסר אמנה". ומבאר **המהר"ל מפראג** זצ"ל (בחייושי **אגדות**), משום שאם היה מאמין בהש"ת שמפרנס את עולמו, לא היה שואל, "מה אוכל למחר". ודבר זה, שלא מאמין בהש"ת שמפרנס עולמו ללא כל חסרון, יגרום שגם בעולם הבא יהיה שולחנו קטן. עכ"ד. [אלא שאנו מוסיפים, שגם בעולם הזה מקלקל את הברכה שבפרנסתו כפי שמצאנו בשמיטה בפסוק "וכי תאמרו מה נאכל?"]

עוד אפשר לתרץ את הקושיה שפתחנו בה [מדוע צריכים להתפלל על הפרנסה כל השנה, הרי מזונותיו קצובים לו כבר מתחילה השנה] עפ"י מה שכתב **הרמח"ל** זצ"ל (בספר **מסילת שרים** - כא) בזה"ל: "וכבר היה האדם יכול להיות יושב ובטל, והגזרה היתה מתקיימת ושל מה שנקצב לו, אם לא שקדם הקנס לכל בני האדם בזיעת אפיק תאכל לחם", אשר על כן, חייב אדם להשתדל איזה השתדלות לצורך פרנסתו, שכן גזר המלך העליון".

לפי"ז מובן היטב מדוע תיקנו להתפלל על הפרנסה, זאת כדי שתחול הברכה במעשה ידינו כמש"כ "וברכך בכל אשר תעשה", וגם משום שהתפלה עצמה היא חלק מאותה השתדלות של "בזיעת אפיק תאכל לחם". (כפי שהוכחנו בספרנו "איש לרעהו" ח"ב עמ' ר"ג).

הבוטח בה' חסד יסובבהו...

אחד מראשוני תלמידי ישיבת פוניבז', אשר לימים נתעלה להיות מראשי הישיבות הידועות בארץ הקודש, בא בבית האירוסין. בשעת מעשה לא ידעו שני הצדדים - צד החתן וצד הכל, כיצד יצליחו להשיג דירה. אמנם החתן היה שליו ורגוע, והמשיך לעסוק בתורה מתוך אמונה ובטחון שהקב"ה יסדר לו כל צרכיו.

כאשר שאלוהו חבריו מישיבת פוניבז': "מה יהיה עם דירה? היה משיב: "יש לבטוח בהקב"ה"... כששמע זאת ראש הישיבה הגאון **רבי שמואל רוזובסקי** זצ"ל, אמר לו: "אם יש לך כזה בטחון, שתקבל דירה, תוכל לחשוב אף על דירה גדולה"... למעשה, העדר מקום דירה, גרם לכך שלא יכלו לקבוע תאריך לחתונה.

יום אחד הודיעו לחתן שהחתן איש מתפש אותו. הוא בא לחזון איש שבישר לו שכבר יכול לקבוע מועד לחתונה, כי יש לו עבורו דירה... ומעשה שהיה כך היה:

בתל אביב גר באותה עת יהודי ירא שמים ואמיד, כבן שבעים, שבא להשתקע בארץ הקודש. הוא גר בדירת פאר גדולה והיה ממעריציו של החזו"א ואף בנה את ביתו של החזו"א בבני ברק. ואולם לאחר תקופה, החליטו בני משפחתו מארה"ב שעליו לחזור לשם.

אותו זקן נכבד ניגש אל החזו"א וביקש ממנו להמליץ בפניו על בן ישיבה שזקוק לדירה, כדי שהדירה "תשמר" בידיים טובות. החזו"א המליץ על אותו חתן. העשיר פנה לבקר את **הרב מפוניבז'** וגם הוא המליץ על אותו בחור... ואכן קיבל הבחור את הדירה... עפ"י **ראש הישיבה'**

אמונת חכמים

"אמונת חכמים" כיצד?

היאך היתה נראית "אמונת חכמים" אצל **הגר"י קנייבסקי - הסטייפלער** זצ"ל, סיפר **הגר"ש ברזם** זצ"ל: "פעם ראיתי את הסטייפלער יושב על יד השולחן עם בני משפחתו ומתאנת. שאלתי אותו מה קרה? והוא סיפר לי שהחתן איש שאל אותו שאלה מסויימת והשיב לו שיש ע"ז תשובה בשו"ת **חת"ס**, והחזו"א הגיב שאין כזה חת"ס, ומכיון שיש לי בבית את הספר הנ"ל ויש שם תשובה כזו, זה אומר באופן ברור שיש זיוף בהוצאה הזו שנמצאת בביתי, והדבר גורם לי צער רב".

"למחרת נכנסתי שוב לביתו של הסטייפלער וראיתי שפניו צוהלות, ושאלתי מה קרה? לתנמייתי השיב, כי החזו"א קרא לו ואמר שהצדק עמו ובאמת ישנה כזו תשובה בחת"ס, וזה אומר שלא זייפו את תשובת החת"ס... "זו דוגמא של אמונת חכמים תמימה ומוחלטת" - הפטיר **הגר"ש ברזם**. מתוך **מאמר**

להאמין בכוחם של חכמי התורה. להשמע להוראתם ולעשות כעצתם!

נלמד מהפסוק: "זיעשו כן" (פרק יד-ה)

וכתב רש"י: להגיד שבחן, ששמעו לקול משה ולא אמרו היאך נתקרב אל רודפינו, אנו צריכים לברוח, אלא אמרו: אין לנו אלא דברי בן עמרם! (מכילתא)

עד כמה גדול ורב כוחם של חכמים, הוכיח פעם **כ"ק האדמו"ר רבי ישראל מגור** זצ"ל בעל **בית ישראל**, בשם הצדיק **רבי אלימלך מליז'נסק** זצ"ל בעל **הנועם אלימלך**, ממה שהכריעו חז"ל, כי בעל שספינתו טבעה במים שאין להם סוף, עדיין אשתו אסורה להנשא לאחר. שמא חי הוא.

והרי דמעות רבות של עגונות נשפכו על דין זה במשך הדורות, ואשר בשל כך נזקקים גדולי התורה להתייגע הרבה, כדי לבדוק האם ישנה איזושהי דרך כדי להתיר את האשה מכבלי עגונותה. מדוע אסרו זאת חז"ל?

תירץ זאת רבי אלימלך באופן נפלא, שאילו חז"ל היו מכריעים במים שאין להם סוף, שהאשה מותרת והיינו שהבעל מת, היו גורמים בכח הכרעתם, שאכן לא היה לו לבעל כח וזכות להנצל, שהרי כך הכריעו החכמים שהוא אינו חי. וגדול כח הכרעתם של חכמים אף להשפיע ולשנות את המציאות העכשווית!

אבל לאחר שהכריעו שמדינא דרבנן הריהו כחי לכל דבריו, נתנו לו בזה את הכח עפ"י התורה להנצל ולחיות. וע"ז הוסיף הבית ישראל שזוהי כוונת התנאים ר"ע ור"ט שכשנצלו מהים, אמרו "כמה גדולים דברי חכמים שאמרו במים... שאשתו אסורה". והיניי שקבעו זאת בבריאה, שכך יקרה! [וכך גם יש לפרש לענין איסור הטיית הנר].

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו - סיפורים בני זמננו

"בת פלוני... בית פלוני לפלוני" !

מציע מרצונך החופשי דירה שלימה עבור ילדיך, זה גורם לחלק מהאנשים לתהות אודות הסיבה לכך. האם יש להם איזה מום-נסתר? הילדים שלי ברוך השם טובים, ולא זקוקים לכסף כדי להצדיק את קיומם..."

"הסיבה השנייה - והעיקרית - משום שאני חושב שאצל ילדים שגדלים בבית עם כסף, יש פחות מוטיבציה להשקיע בלימוד. לא פעם משקיע ילד, או בחור, בלימוד ובעבודת המידות, בכדי שיהיה לו "מעמד" חברתי - ומתוך שלא לשמה בא לשמה. אבל לילדים עם כסף כבר יש בלאו הכי "מעמד" - נשאלת השאלה: איך אני יכול להציע כסף בלי שאף אחד ידע מזה?"

יש לי רעיון! השיב ראש הישיבה - - -

* * *

זה אולי לא היה השידוך הראשון שהציע ראש הישיבה לאחד מתלמידיו, אך זה בוודאי היה המוצלח שבהם. הם נפגשו מספר פעמים, ונוכחו לראות שענבי הגפן בענבי הגפן.

לפני שנפגשו ההורים על מנת לסכם את הסיפורים הכספיים, הודיע ראש הישיבה את האברך - אבי הבת איך לנהל את כל הנושא ה"כספי" מבלי שהשידוך "יעלה על מוקש".

במגביל ביקש הבחור לשתף את הוריו במחשבה שמתגבשת אצלו מזה זמן, ומבקש את הסכמתם להחלטתו החד-משמעית שלא לדרוש כלום. הוא אף הוסיף וסיפר שלפי מה שהבין במהלך הפגישות, גם אין בדיוק ממי לדרוש... הוא סיפר להם שמנוי וגמור עמו להתגורר בשכירות במקום זול - ולהמשיך להתייגע בתורה.

ההורים אכן נפגשו ונושא הדיוור לא עלה אפילו ברמז.

תקופה קצרה לאחר האירוסין, מודיע "השווער" לבחור כבדרך-אגב שיש לו עבורם דירה מוכנה. אך הוא לא מעוניין להרחיב בנושא לא עכשיו, ולא בהזדמנות אחרת. סתם ולא פירש.

!!!

* * *

תראה מה זה - סיכס ראש הישיבה בהתפעלות. בחור נוטל יוזמה, מחליט לכבד את הוריו, מנוי וגמור עמו לא ליפול על כתפי אף אחד, ואיננו מפחד לקחת אחריות על עצמו.

ובמה זכה? גם בשידוך ממשפחה אידאולוגית שהנושא הכספי אצלה "מחוץ לתחום". וגם במציאות שתאפשר לו להמשיך לשקוד על התורה והעבודה בלי עול!

הסיפור הבא מדהים. בכל קנה מידה. אם היה מותר לנו לפרסם את השמות הנמצאים אצלנו במערכת, הוא היה מדהים פי אלף, אך 'ההכרח לא יגונה'. מכיוון שהסיפור התרחש לפני שנה בלבד, שינינו מעט פרטים כדי למנוע חשיפה.

ישבתי בחדרו של ראש הישיבה - מספר השולח, ומדובר בישיבה חשובה בארצנו הקדושה. לפתע נשמעה דפיקה על הדלת, נכנס בחור וביקש דבר-מה מראש הישיבה. בעוד הבחור נמצא בחדר, אומר לי ראש הישיבה. לבחור היקר הזה קוראים --- עוד מעט אספר לך עליו סיפור!

מיד כשיצא, פתח וסיפר. כאשר הגיע הבחור הזה לגיל שידוכים, הוא ניגש אלי ואמר כדברים האלה: אני יודע שהעניין של דירות הוא נושא כלכלי "כבד" מאוד, וההורים שלי צריכים להשיא לא רק אותי... הגעתי למסקנה שהן מצד הדרך הנכונה לפי התורה בכלל, והן מצד "כיבוד אב ואם" בפרט, אינני רוצה לקבל דירה וגם לא רוצה שידרשו עבורי דירה...

אמר לו ראש הישיבה: "תשמע, אתה בחור טוב, אני מבין שאתה בעל מדות ואתה לא רוצה לדרוש דירה - אולי מי שדורש דירה הוא "ההפך מבעל מדות" אבל בכל אופן, קיימים אנשים שיש להם ואולי רוצים לתת דירה לבתם שתנשא לך כדי לעזור לך לשקוד על התורה מבלי עול, מדוע עליך לצאת מראש בהצהרה כזו כובלת: "אני לא רוצה לדרוש - ואני לא רוצה שיתנו עלי?"

אבל הבחור בשלו. מנוי וגמור. לדרוש דירה זה "אנטי בן תורה", וגם כאשר מציעים לך דירה, הרי זה תמיד נובע מתוך לחץ מתון - או בלתי מתון...

- ואיפה תגור? אתה חושב להמשיך ללמוד, לא?

אני מתכוון להמשיך ולהתמסר לתורה, ואתגורר בעיר בה השכירות הכי נמוכה. בכל מקום אפשר לעמול בתורה, ובמקומות הרחוקים אפילו יותר קל לאשה למצוא עבודה!

* * *

ממשיך ראש הישיבה ומספר: יום אחד ניגש אלי אברך שאיני מכירו וביקש לדבר עמי. הטתי אוזן לשמוע מה בפיו. "יש לי שתי בעיות, הראשונה בת שהגיעה לשידוכים".

והשנייה - השלים ראש הישיבה את המשפט - שאין לך כסף...

"כמעט נכון. השנייה, שיש לי כסף".

???

"יש לי כסף, אבל אף אחד בעולם לא יודע מכן. אני מסתיר זאת משתי סיבות, הראשונה משום שכאשר אתה

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

עלון "איש לרעהו" פרטת בשלח הוקדש לעילוי נשמתם של

הגה"צ ר' יחיא אלשיך זצוק"ל בהגה"צ רבי נתנאל זצוק"ל, כ"א חשוון תשנ"ז
רבי יחיא חובארה זצ"ל בן ר' סאלם ז"ל, ט"ז בשבט שבת בשלח תשמ"ג
מרת סעדה ב"ר סאלם קלזאן ז"ל, ל' חשוון תשס"ד

ת . נ . צ . ב . ה .

איש לרעהו בריאות ורפואה

"חייב אדם לטרוח בדרישת טוב לעמו ולשקוד בעמל נפשו על תקנת חברו, אם דל ואם עשיר, וזאת מן החמורות ומן העיקרים הנדרשים מן האדם... וחייב אדם לחשוב מחשבות ולהעלות עצות הגונות ומתקנות לחברו, וזה אחד מעיקרי דרכי גמילות חסדים..." (רבינו יונה שע"ת שער ג-יג,גנד)

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל
רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

למה לא לעשן / זוכה מס' 6

* * *

לילה חורפי בחיפה האדומה.

רוח קלה של התרגשות שררה בבית, ידיד של אבי - אדם חשוב מאוד בהתאם לסולם הערכים בו האמנתי אז - הגיע לבקר:

הוא היה מעשן הידיד הזה.

באמצע הלילה גילה לחדדתי שנגמרו לו הסיגריות ותופעה חרדתית מוכרת למדי בקרב מעשנים ותיקים... חיפש פה, חיפש שם, ואז קם האדם הנכבד הזה וביצע צעד חריג למדי: עלה לקומה העליונה ודפק אצל השכנים!

אסביר את עצמי: בשונה מרחובות ירושלים ובני ברק הכל כך מוכרים לנו - בשאונם הבלתי פוסק עד השעות הקטנות של הלילה - הרי בחיפה של אז שרתה דממת מוות על הרחובות ככל שהעמיק הלילה. בשעה תשע בערב כבר היו הרחובות שוממים.

לדפוק אצל שכן אחרי עשר בלילה? היה זה אקט השמור למקרי חירום בלבד! וכאן כבר הייתה השעה קרובה יותר לחצות מאשר לעשר.

למזל - ולמזלנו... - התייחסו השכנים לנקישה המפריעה ולבקשה שמאחוריה בסבלנות יחסית. אבל מה לעשות - סיגריות לא היו להם.

האורה החשוב לא נלאה, אלא רץ לחנות שהייתה ממוקמת בכיכר הסמוכה רק כדי לנלות שהיא סגורה. נו, למי היה הוא אמינה שהיא תהיה פתוחה ככה באמצע הלילה!

בלית ברירה הזמין מונית, 'לתחנה מרכזית' פקד על הנהג. בתחנה היו ממוקמים הקיוסקים שסגרו אחרונים בעיר.

המשך בעמוד הבא

אך לחוסר מזל, ואולי להיפך,

דוד לדור יביע... הנכד היקר, הבה"ח אהרן ענבל שיחי, מגולל את סיפורו של הסבא היקר עוד יותר! מונולוג טבעי, זורם מפיו של אדם בר-דעת שהספיק לרכוש בימי חייו יותר מתובנה אחת.

כך סיפר לי סבא:

גדלתי בחיפה, לפני קרוב ל-70 שנה.

נולדתי בבית להורים אמידים יחסית. קיבלתי חינוך מודרני.

לצערי אז עדיין לא ידעתי דבר וחצי-דבר על תורה ומצוות.

* * *

בימים ההם היה העישון נפוץ יותר מאשר היום; עולם הרפואה עדיין לא הכריז עליו מלחמת חורמה, וגם "הליגה" לא קיימה מבצעים בגנותה...

בגיל ארבע-עשרה מצאתי את עצמי בסביבה של חברים שמתחילים לעשן בזה אחר זה - כפי שהיה מאוד מקובל אז!

שאלתי את עצמי: למה לא לעשן?

מבחינה כלכלית לא הייתה לי כל מניעה. ראשית, מחירי הסיגריות אז היו אפסיים ביחס לימינו [הערת המערכת: בימינו מקפצים את ה'בלו' - המכס מידי תקופה, משום שהמדינה מצפה מהמעשנים לממן את הטיפולים הרפואיים היקרים שהעישון יגבה מהם, אך לפני שהתבררו אל נכון נזקי הסיגריות שילמו על סיגריות מכס כמו על עלי תה...]

ושנית, לא הייתי מוגבל בתקציב - כאמור היינו אמידים יחסית.

ואם תרצו ישנה נקודה נוספת: גם אם ההורים שלי מאוד לא רצו שאעשן, הם לא יכלו להביע את דעתם יותר מידי. ועל כל פנים - זה לא היה עוזר...

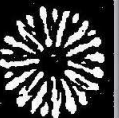
אז נשארתי בכל תוקף עם השאלה: למה לא לעשן?

עלון זה העוסק בהסברה בריאותית למניעת מחלות ריאה ועוד יוצא לאור בחסות הליגה למלחמה בשחפת ובמחלות ריאה בישראל - סניף ירושלים ע"ר

רח' שרי ישראל 5 ת.ד. 1008 ירושלים טל: 02-5380936 פקס: 02-5375618

הליגה פועלת בהסברה ומרחיבה את מודעות הציבור החרדי והכללי בסכנות העישון

ומסייעת ברכישת ציוד רפואי לחולי שחפת וריאות מסוגים שונים

ליגה
למלחמה
בשחפת
בישראל

המשקה הטבעי "סודה ללב"

הרביעי: רמת הגלוקוזה בדם ירדה מ-86 ל-78; הכולסטרול הרע (LDL) ירד מ-261 ל-207; השומנים בדם ירדו מ-110 ל-100.

לצד ההתמקדות במספרים, מדווחים גם על הפחתה בעייפות והתגברות הערנות. אשה אחת שהתפלאה על התוצאות הטובות והמקיפות שכללו, רוגע והפחתה בתחושת הרעב, הפכה את המשקה הצמחי למשקה ביתי - גם של הבעל והילדים...

* * *

"סודה ללב" נקרא למשקה הצמחי!

הוא משפיע על מגוון תחומים חיוניים: מגן כללי על הלב; נוגד חמצון חזק; גורם לזרימת דם תקינה לשריר הלב; מעכב התפתחות הזקנה; שומר על חילוף חומרים (מטבוליזם) תקין; מוריד משקל; מזרים אנרגיה.

כמו כן שומר על תאי הגוף וכלי הדם, נוגד את המחלה, לוחם בהצטננות, שפעת, כאבי גרון, משחרר שרירים, ומחזק את המערכת החיסונית.

* * *

המינון הסטנדרטי לשמירה ומניעה הוא רק חצי כוס ליום. לטיפול בבעיות המינון המומלץ ככלל, הוא חצי כוס פעמיים ביום.

אישית התחלתי לצרוך חצי כוס ליום, וברוך השם אני מרגיש טוב.

קראתי גם שהמשקה מאזן את קצב הלב, אך לכך אין בידי בדיקות מוכיחות. אמנם, כך נטען בשני מאמרים שנכתבו בנושא.

לעניות דעתי יש לחשוף את המשקה הטבעי הזה לציבור. הוא יכול בסייעתא דשמיא לסייע לאלפים, ואולי לרבות. אנשים שלא נוטים לזלזל בשמירת גופם ומחפשים מצרך טבעי ואורגני, שלא מביא אתו מתנה בדמות "תופעות לוואי" מזיקות.

נדמה שהמשקה ממלא אתר כל הדרשות הנצרכות. אם היה לי כסף, הייתי משקיע במסע פרסום לתועלת הכלל. שכן נכון לעכשיו מדובר בתפוצה ביתית מוגבלת. ביחס לתרופות מדובר במחיר זול, והוא בהחלט יכול להפוך למשקה בריא כללי.

ניתן להזמין אצל גב' תמר אמיד בטל' 02-6480277 או 054-5252463.

כמו בכל דבר וכמו תמיד: לפני שאתם נוטלים את המשקה ובפרט מי שנוטל תרופות עליכם להתייעץ בקשר למשקה עם רופא, ואין לראות במאמר זה משום ייעוץ במקום רופא.

מה אומר לכם צמד המספרים 170/110?

אם לא נרתעתם עד כה, סימן שאינכם סובלים מלחץ דם גבוה! הפעם נעסוק במשקה צמחי בעל סגולה להפחתת לחץ דם. החומר מושתת על ניסיון אישי של גב' אשר פנתה אלינו לפרסם את הדברים.

אז הסיפור התחיל, או בעצם הסתיים, עם בדיקת לחץ דם של שהניבה את צמד המספרים 170/110. בעקבות זאת הציעה לה מכרה משקה צמחי ביתה. חלפה כחצי שנה והבדיקות היו תקינות: 130/80.

מלבד זאת גם חזר הכוח והמרץ, ירידה במשקל ותחושה כללית טובה.

בעקבות זאת ביקשתי לאתר את המקור, ולשוחח עם ה'שף' אשר רוקח את המשקה. נחשפתי למציאות של אנשים שנעזרים בנושא באופן טבעי, וגם הונחו בפני תוצאות מעבדה - ולא רק שמועות בעלמא.

קוראים נכבדים, התוצאות לפניכם.

* * *

כאמור מדובר באשה אשר מכינה בעצמה את המשקה, מזה ארבע עשרה שנה. הרכיבים נבחרו לאחר מחקר שערכה בעצמה. בעבר סבלה מרמות גבוהות של סוכר, כולסטרול ושומנים בדם. מלבד זאת תקפו אותה כאבים שונים, וחוסר אנרגיה כללי.

כעבור צריכת המשקה במשך מספר חודשים, ואולי יותר, ירדה רמת הגלוקוזה בדם מ-92 ל-80; הכולסטרול הטוב (HDL) עלה מ-45 ל-61; הכולסטרול הרע (LDL) ירד מ-129 ל-124; השומנים בדם ירדו מ-114 ל-90. הכאבים נעלמו כלעומת שבאו, והתפשטה תחושת אנרגיה כללית טובה. מרץ והרגשה נפלאה.

שמועת התוצאות הטובות התפשטו מאדם לחברו, 'חברא חברא אית ליה'. אנשים נוספים ביקשו לבדוק על עצמם את השפעת המשקה, ואף הם דיווחו על תוצאות טובות. שיפור כללי לצד שיפור ספציפי בנוגע לכולסטרול ושומנים בדם.

הנתונים החלו להיערם: השגתי ירידה בשומנים מ-189 ל-153, סיפר השני. הכולסטרול הטוב (HDL) עלה מ-54 ל-64. הכולסטרול הרע (LDL) ירד מ-246 ל-237, וכל זה בתוך שלושה חודשים.

אצלי - סיפר השלישי - ירדה רמת הכולסטרול הרע (LDL) מ-215 ל-178.

המשך - למה לא לעשן !

* * *

אני - לא נרדמתי.

המחזה לו הייתי עד טלטל אותי.

נסעתי מהמחשבה שאדם כה חשוב לכאורה, כה משועבד לסיגריה. הוא מעיר שכנים עבודה, מטלטל את עצמו למרחקים עד שגוחן על הכביש לאסוף סיגריות מלוכלכות ומשומשות [איכס! טפי!]

כבר הייתה לי תשובה לשאלה: למה לא לעשן?

* * *

גדלתי וזכיתי לשוב לכור מחצבתי. לגדל דורות ישרים. בהזדמנות שמעתי את דבריו של מרן רבי יצחק אייזיק שר זצ"ל, ר"י סלבודקה, אודות הסתירה המובהקת שבין עישון ל"גדלות האדם" - איך שהוא צודק!

לימים נחשפתי למאמרו הנפלא בענין של הגה"צ רבי יצחק פנחס גולדווסר שליט"א, מנהל רוחני דישיבת 'אור ישראל' (נדפס בספר 'קדוש ונורא שמו', סוף מאמר ס"ו) שמרחיב מאוד בנושא לתועלת הבחורים היקרים.

גם שם כבר היה סגור.

* * *

ראיתי אותו.

ראיתי אותו. את האדם "הנכבד" כל כך, חוזר מושפל. ניצב מדוכדך ברחוב, ומוחו קודח בשאלה הכפיייתית: מאיפה משיגים סיגריות?

לא תאמין איזה פתרון עלה לו בראש!

הוא החל לצעוד נמרצות בהמשך הרחוב. זיהה תחנת אוטובוס והחל לרחרח סביבה. הוא ידע כמו כולנו, שאנשים שממהרים לעלות לאוטובוס משליכים בסביבה סיגריות כמעט שלמות...

הנכבד הלזה גחן על האספלט - כמו ילד שמצא ברחוב מצבור של גולות נדירות... אסף שלושה-ארבעה בדלים הכי ארוכים והחל למצוץ אותם בלהט.

זה היה מוגוך. טראגי יותר ממצחיק - מצחיק יותר מטראגי. הזה האיש שכה היה נערץ בעינינו!...

הוא עלה אלינו הביתה, ומאחר שכבר זכה ב"מוצץ" שלו שכב לשון ונרדם מיד.